

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17,50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE v Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaia vsak torek in petek

Liubliana, torek 19. maja 1942-XX

Cena posamezni številki 0'60

Reklamacijski odbor začne danes zasedati

Združenje trgovcev Ljubljanske pokrajine sporoča, da bo dne 19. t. m. začel poslovati reklamacijski odbor. Reševale se bodo pritožbe davkoplačevalcev iz Ljubljanske pokrajine, dočim pridejo pritožniki iz Ljubljane pozneje na vrsto. Vsi pritožniki naj se obracajo v svojih željah na člana reklamacijskega odbora g. Albina Smrkolja, veletržca, Ljubljana, Vošnjakova ul.

Občni zbor Ljubljanske borze

Na petkovi seji borzne uprave je bil določen termin za XVIII. redni občni zbor Ljubljanske borze za blago in vrednote, ki bo v soboto dne 30. maja 1942 ob 16. uri v borznih prostorih, Trgovski dom, Gregorčičeva ulica 27. Na tem občnem zboru bo tudi volitev a) 6 borznih svetnikov, b) 5 članov finančnega odbora in c) 21 članov borznega razsodišča.

Trafike ob nedeljah

Visoki komisariat je opozoril Združenje trgovcev v Ljubljani, da se sicer ob nedeljah ne smejo prodajati monopolni predmeti, da pa zaradi te prepovedi niso razveljavljena določila čl. 4. naredbe glede časa za odpiranje in zapiranje trgovinskih in obrtnih obratov ter torej smejo prodajalnice ob nedeljah in praznikih ves delovni čas prodajati časopise, razglednice, revije itd.

Prenos sedeža KID na Jesenice

V ravnateljskem poslopu Kranjske industrijske družbe na Jesenicah bo v sredo 10. junija izredni občni zbor, ki bo sklepal o preložitvi sedeža družbe iz Ljubljane na Jesenice. Zaradi tega bo potrebna sprememba pravil. Delničar, ki se hoče udeležiti občnega zbora, mora predložiti svoje delnice pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani ali pri blagajni KID do 23. maja.

Obnova španskega železniškega parka

Za časa španske državljanske vojne je padlo število lokomotiv od 2800 na 1837, število tovornih vagonov pa od 69.200 na 41.700. V dobrih 2 letih je bilo popravljenih 631 lokomotiv, 31 pa jih je bilo na novo izdelanih. Nadalje je bilo v tem času popravljenih 25.000 starih tovornih vagonov, 2500 pa na novo izdelanih. Število potniških vagonov je padlo med državljansko vojno od 4383 na 1740. Sedaj pa je bilo že 2700 vagonov popravljenih.

Pridobivanje kavčuka v Poljski generalni guberniji

Na poizkusnem zavodu v Pulavi v lublinskem okraju so že 1. 1936. začeli s poskusnim pridelovanjem rastline kok-sagi, neke vrste regrata, ki raste ob Črnem morju in ki ima zlasti v korenini kavčukov sok. Poskusi so dokazali, da se pridelava na hektar 20 do 60 stotov korenin, iz katerih se dobi 10 do 250 kg surovega kavčuka. Letos bodo prvič na Poljskem v večji količini pridelovali to kavčukovo rastlino.

V najnovejši številki dunajske strokovne revije »Internationaler Holzmarkt« razpravlja dr. Flatscher o avtarkičnem lesnem gospodarstvu, ki se vsiljuje zaradi vojne Evrope. Glavne misli njegovih izvajanj so naslednje:

V svetovnem gospodarstvu moramo razlikovati tri oblike avtarkije. Šolski primer po naravi avtarkične države ali avtarkičnega gospodarskega ozemlja so Združene države Sev. Amerike. V mejah te države se dobe skoraj vse surovine in v teh mejah so obrati za predelovanje vseh surovin. Visoka kulturna stopnja prebivalstva in njegovo veliko število omogočata ameriški uniji najboljše uporabljanje in predelovanje svojih surovin v lastnih industrijah vseh vrst.

Podobno obliko avtarkije nudijo veliki kolonialni imperiji, kakor britanski in francoski. Vendar pa je bistvena razlika v tem, da je v ameriških državah življenjska ravan prebivalstva enakomerna, dočim so v kolonialnih imperijih na visoki stopnji življenjske ravni samo prebivalci iz evropskih držav, skoraj vse domače prebivalstvo kolonij pa je na nizki stopnji. Zato je deležno zboljšanja življenjske ravni v Ameriki vse prebivalstvo, v kolonijah pa domače prebivalstvo tu ni udeleženo.

K tema dvema skupinama bi morala spadati tudi Rusija, zaradi zaostalosti svojega prebivalstva in pomanjkanja industrije pa ne more razviti popolne avtarkije. Nemčija pa je zaradi versajškega diktata izgubila svoje kolonije.

Tretjo skupino avtarkičnih držav pa tvorijo one, ki so nekako prisiljene voditi avtarkično gospodarstvo, ker same nimajo zadosti surovin. Moremo govoriti zato o prisilni avtarkiji. K tem državam spadajo male države, kakor Češkoslovaška, Romunija in bivša Jugoslavija, ki so razvijale nekako nacionalno avtarkijo. Tudi razvoj nemške avtarkije je imel nacionalni značaj, v svojem nadaljnjem razvoju pa je moral prebiti nemške meje in začeti z ustvarjanjem evropskega veleprostor.

Prva svetovna vojna je dala prvi podnet k gojitvi gospodarske samopreskrbe. Tudi britanski in francoski kolonialni imperiji sta morala zaradi pocenitve stroškov vedno bolj nakupovati potrebne surovine v lastnih kolonijah. Zato so se tudi te države vedno bolj ščitile z visokimi carinami pred odprodajo surovin iz svojih kolonij.

Se posebno pa je bila prisiljena Nemčija, da je segla po samopreskrbi. Ker pa ni imela zadosti surovin, je morala misliti na to, da manjkajoče surovine nadomesti z drugimi nadomestki. Avtarkija je bila za njo možna samo s pomočjo industrije nadomestnih snovi. Naravno je, da skuša država, dokler ima razpoložljiv denar, manjkajoče surovine nakupiti v tujini. Šele potem, ko nima denarja, seže po dragem proizvajanju nadomestkov. Na to pot je krenila Nemčija. Če pa tudi nadomestki več ne zadostujejo, mora gledati država na to, da zagotovi svojim državljanom primerno življenjsko ravan, da v ta namen

vkluči gospodarska ozemlja, ki zajamčijo njenemu prebivalstvu zadostno visoko življenjsko ravan. Če ne gre drugače tudi z vojno!

Prisilno avtarkične države imajo zato potrebo, da se z načrtnim gospodarstvom samopreskrba čim prej doseže in zato si skušajo tudi pridobiti ozemlja, ki morejo njih pomanjkanje na surovinah nadomestiti. S tem izgubljajo prvotne nacionalne meje prisilno avtarkičnih držav svoj pomen in v ospredje stopa gospodarski veleprostor.

V vrsti kupčijskih predmetov zemlje, kakor se kaže v zunanji trgovini, je les na četrtem mestu, za bombažem, volno in premo-gom. Za lesom pridejo sladkor, petrolej, kava, pšenica, kavčuk, čaj itd. Prisilna avtarkija je morala predvsem misliti na primerne nadomestke. To se je posrečilo z odkritji stanične kemije. S tem pa je veljava lesa silno narasla ter je postalo lesno in gozdno gospodarstvo eno od držav najbolj zaščitenih in gojenih. Prej se je les uporabljal predvsem kot kurivo in kot staveni les, sedaj pa je izhodišče za pridobivanje umetne volne, umetne svile, raznih tkiv, celuloze, papirja, kavčuka, bencina in tekočih goriv.

Lesna proizvodnja Nemčije je

znasla 1. 1933. 40 milijonov kubnih metrov. Velika Nemčija iz 1. 1939. je mogla svojo proizvodnjo povečati na 70 milijonov m³, torej skoraj za dvojno. Istočasno pa je naraslo tudi njeno prebivalstvo od 60 na 80 milijonov, hkrati pa tudi poraba lesa. Zato v Veliki Nemčiji navzlic priključitvi na gozdovih bogatih dežel ni postala preskrba z lesom lažja. Če se upoštevajo večje sečnje zaradi vojne potrebe po 1. 1939. na 120 milijonov m³ in dvig porabe za 3%, bo v mirnem času potrebnih 20 milijonov m³ več lesa. Za dobavo tega lesa pridejo južnovzhodne evropske države le v mali meri v pomoč, ker je izvozna lesna kapaciteta Romunije le 1 milijon kubikov, bivše Jugoslavije pa 2 milijona m³. Manjkajoči les more dati zato samo evropski sever, predvsem Finska in sev. zapadna Rusija. Iz teh dežel se je letno izvažalo 9 do 10 milijonov m³. Les Švedske in Norveške bo moral iti v zapadne evropske države. Zato se bo občutno zboljšal položaj na lesnem trgu šele takrat, kadar bo dobivala Evropa les tudi iz Afrike. Prva nujnost je danes pritegniti k evropskemu prostoru severne in vzhodne evropske države, dotedaj pa je treba z lesom še varčevati.

Stroji mlinške industrije

V svojem članku o nemški strojni industriji naglašja »Südost-Echo«, da imajo nemški stroji za mlinško industrijo veliko vlogo pri pospeševanju kmetijstva v južnovzhodnih evropskih deželah.

V sedmih južno-vzhodnih deželah se v zadnjih letih pospešuje pridelovanje oljarič, žito pa je še vedno najvažnejši pridelek Madžarske, Romunije, Srbije in Hrvaške in je v teh deželah zelo važna tudi mlinška industrija. Ta industrijska panoga je najbolj razvita na Madžarskem, kjer si že dokaj let prizadevajo povečati izvoz moke, dočim se iz treh sosednih dežel izvažajo predvsem žito. Kakor na Madžarskem, tako je mlinška industrija v vseh južnovzhodnih deželah potrebna in lahko se tudi reče, da ima vse pogoje uspešnega razvoja.

Precej strojev za mlinško industrijo lahko da Madžarska svojim sosedom, največ strojev za mlinško industrijo pa so dobile južno-vzhodne dežele iz Nemčije. Od vsega nemškega izvoza takih

strojev so prevzele 1. 1933. okrog 9%, 1. 1938. pa že 18%.

Romunija je uvozila 1. 1933. mlinških strojev za 15 milijonov lejev, od tega eno tretjino iz Nemčije, po šestih letih pa je znasla vrednost uvoženih mlinških strojev že okrog 52 milijonov. L. 1940. je krila Nemčija 87% rumunskega uvoza mlinških strojev, ki so bili vredni skupaj nad 175 milijonov lejev.

V Bolgariji je malo modernih mlinških obratov, naročila strojev pa se dvigajo od leta do leta ter so od skromnih začetkov 1. 1933. dosegla 1. 1939. že vrednost 2 milijonov lejev.

Bivša Jugoslavija je pri svoji precej razviti strojni industriji 1. 1939. naročila v inozemstvu mlinške stroje v vrednosti okrog 6 milijonov dinarjev ter je tri četrtine od tega dobila iz Nemčije, ostanke pa iz Češke in Madžarske.

Madžarska mlinška industrija je štela 1. 1934. okrog 470, 1. 1939. pa 568 obratov.

Sedanji evropski zračni promet

Po izbruhu sedanje vojne so nemška letala, ki so vzdrževala zračno zvezo med Evropo in Južno Ameriko, odletela v Nemčijo. Posamezna letala so napravila več ko 3000 km dolgo pot brez pristanka med potjo v 13 urah. Ta letala so se nato uporabila za vzdrževanje evropskih zračnih zvez, kajti obveljalo je načelo, da se mora vzdržati evropski zračni promet. To se je tudi posrečilo in samo za časa velikih vojnih ope-

racij je promet na nekaterih zračnih progah začasno prenehal. Nemška Lufthansa je pri organizaciji zračnih zvez sodelovala z različnimi letalskimi družbami v drugih državah. Dočim pa se je nemški zračni promet v Evropi razvil, je moral angleški zaradi osvojitve Francije in drugih držav v Evropi prenehati, da danes vzdržuje Anglija v Evropi samo zračno zvezo London-Lisabona. Tudi na Bližnjem vzhodu se je

angleški zračni promet po osvojitvi Grčije in Krete znatno omejil.

Čez 15 evropskih držav lete danes letala nemške letalske družbe. Redno pristajajo v 33 velemestih, od katerih je 26 v tujini. Približno 70 odstotkov letalskih kilometrov nemške letalske družbe se preleti v tujih državah.

Najvažnejša zračna zveza, prava zveza Osi, je zveza Berlin-München-Benetke-Rim. To progo vzdržuje nemška letalska družba skupno z italijansko družbo »Ala Littoria«. Druga važna proga je proga Berlin-Stuttgart-Lyon-Marseille-Barcelona-Madrid-Lisabona, ki je dolga nad 2700 kilometrov. Veleletala Ju90 napravijo to pot v 13 urah. Do mej Ledenegega morja gre proga Drontheim-Bodo-Narvik-Tromsø-Hammerfest-Kirkenes, ki je najsevernejše letalsko pristanišče Evrope. 1500 km dolgo pot prelete poleti letala v 8 urah. Od severnih mest so nadalje vključena v evropsko zračno omrežje še Oslo, Stockholm, Helsinki in Kodanj. Zelo važna je tudi zračna proga, ki veže nemška mesta z Zagrebom, Beogradom, Sofio, Bukurešto, Solunom, Carigradom in Atenami.

L. 1941. je dosegla nemška letalska družba za 33,7 odstotka višjo letalsko storilnost in dosegla 6.970.000 letalskih km. Njena prevozna sila pa je narasla celo za 50 odstotkov na 9.033.000 tonskih kilometrov ter se je že zelo približala rezultatu mirne dobe v 1. 1937.

Letalski park, s katerim so se dosegli ti dobri uspehi, tvorijo preizkušena moderna letala. Poleg standardnega letala Ju 52 se zlasti uporabljajo letala Ju 86, ki jih gonijo motorji na težko olje.

Nemčija vzdržuje zračno zvezo med evropskimi mesti predvsem iz gospodarske potrebe, ker more letalski promet najlažje organizirati energije evropskega veleprostor.

Bolgarski oljčni nasadi

štejejo okrog 2,7 milijona dreves, od katerih pa blizu poldrugi milijon raste divje. Med divjimi nasadi se najdejo tudi stoletna orjaška drevesa. Središče bolgarske oljčne kulture je Kavalski okraj.

Pridelek oliv je različen; giblje se med 5 in 15 milijonov kg letno, povprečje zadnjih let pa je 10 milijonov kg. Izdelovanje olivnega olja se ravna po potrošnji in naročilih, dobršen del pridelka pa se vsako leto tudi konservira.

Na obali Egejskega morja je 33 rafinerij za olivno olje, ki pa imajo še zelo primitivne naprave. Letna proizvodnja rafinerij znaša okrog 1000 ton olivnega olja.

Kontrola papirne proizvodnje v Bolgariji

Bolgarsko trgovinsko ministrstvo je izdalo odlok, ki uvaža državno nadzorstvo nad vso proizvodnjo bolgarskih papirnic. Državno nadzorstvo je bilo uvedeno zaradi pomanjkanja raznih vrst papirja, pričakujejo pa tudi, da bo na ta način omogočeno varčevanje ter boljša razdelitev papirja.

Inerate za binkošno številko sprejemamo do četrta popoldne.

Iz italijanskega gospodarstva

V Siciliji se je povečala žetev ozimnega ovsa, zgodnja pšenica pa dozoreva. Žetev se ne bo zakasnila in bodo na požetih poljih lahko posejali kot drugi posevek koruzo, pridelali pa bodo tudi krompir in proso.

Družba za naseljevanje v Libiji je te dni odprla novo naselbino, v kateri obsegajo kmetije po 35 do 50 ha. Naseljenci bodo pridelovali žito, južno sadje, vino in olive. Posestva so kupili po povprečni ceni 170.000 lir, rok za odplačilo kupnine pa je 30 let.

Znana jeklarna in železarna »Ilva« v Genovi, ki je nedavno zvišala glavnicu od 1000 na 1250 milijonov lir, je za financiranje izgraditvenega načrta najela posojilo 326 milijonov lir na 12 letno odplačilo. Podjetje, ki pripada družbi italijanske težke industrije Finsider, bo znatno razširilo svoje naprave.

Zaradi ustanovitve madžarske cone v fumijski luki bo Madžarska eskomptna banka obnovila svojo podružnico, ki jo je že pred vojno imela v Fiumi. Podružnica bo imela važno vlogo v okviru italijansko-madžarske blagovne izmenjave in madžarskega izvoza.

O povečanju izvoza madžarske živine v Italijo so bila te dni v Rimu pogajanja s predstavniki ravnateljstva madžarske ustanove za izvoz.

Nova tehnična fakulteta v Triestu, ki bo mnogo pripomogla k razvoju gospodarskega življenja, začne poslovati letos 29. oktobra. Ob proslavi »dneva tehnike« je ministrski svet odobril vse potrebne kredite ter naročil, naj se po hiti z dograditvijo novega univerzitetnega poslopja, ki bo v glavnem namenjeno novi fakulteti, ter z opremo vseh institutov in oddelkov tehnične fakultete.

Prispevki za družinske doklade so znašali lani v vsej Italiji 3.215,2 milijona lir (prejšnje leto 1941/42), izplačila pa 3516,6 (1735) milijona lir. Po skupinah so bili prispevki razdeljeni takole: industrija 2674,6, kmetijstvo 176,9, trgovina in svobodni poklici 230, denarni in zavarovalni zavodi 133,5 milijona lir.

V bolgarski zunanji trgovini je Italija za Nemčijo na drugem mestu. V Bolgariji je investiranega 306 milijonov levov italijanskega kapitala, kar predstavlja 25% vseh investicij inozemskega kapitala v Bolgariji. V bolgarski industriji so zaposleni tudi številni italijanski strokovnjaki. Možnosti italijansko-bolgarske blagovne izmenjave še daleč niso izčrpane in se bo ta izmenjava znatno dvignila, ko bodo urejene prometne razmere.

Italijansko-turški trgovinski sporazum predvideva blagovno izmenjavo v vrednosti 2,75 milijona turških funtov. Italijanska naročila za dobavo turškega olivnega olja, jaje, opija in drugih kmetijskih proizvodov so že oddana, Italija pa pripravlja dobave večjih količin železnih izdelkov, žvepla, kemikalij in cigaretnega papirja.

Albanski korporativni svet je imel v Tirani svojo sejo, katere so se udeležili tudi predstavniki onih pokrajin bivše Jugoslavije, ki so bile lani priključene Albaniji. Albanski ministrski predsednik je na seji poudarjal, da je tesno sodelovanje z Italijo prvi pogoj albanskega gospodarskega razvoja.

Ustanovitev novih strokovnih šol je omogočena z zvišanjem kreditov ministrstva za narodno vzgojo. Določena je že ustanovitev 9 industrijsko-tehničnih zavodov, 21 industrijsko-tehničnih šol, 12 ženskih obrtnih šol, 67 trgovskih šol, prav tako pa še 2 kmetijsko-tehničnih zavodov, 7 kmetijskih šol, 16 reformiranih srednjih obrtnih šol ter 48 dvoletnih obrtnih tečajev.

Nova pojasnila glede prodaje oblačilnih predmetov in obutve

VIII. oddelek Vis. komisariata je pod št. VIII. No. 30/147/1942 z dne 4. maja 1942-XX izdal naslednjo okrožnico:

Dodatno k okrožnici Vis. komisariata z dne 8. aprila 1942, VIII. No. 30/133/1942, se izdajajo še sledeča pojasnila:

Lahek linon za ženske obleke (točke)

Lahek linon za ženske obleke, v širini izpod 100 cm in v teži izpod 100 g, spada pod »ostale tkanine (poletne vrste)« v V. skupini, postavka 2, 1/a tabele A.

Merinos iz bombaža (točke)

Merinos tipa 12 kategorije D iz bombaža spada med »ostale tkanine (poletne vrste)« v V. skupini, postavka 2 tabele A.

Tipizirana tkanina kategorije D, tip 1/a (točke)

Tkanina za moške obleke kategorije D, tipa 1/a, spada med postavki 1 in 2/b v V. skupini tabele A.

Gladka pletena tkanina (točke)

Gladka pletena tkanina se mora smatrati za pletenino.

Domači čevlji (racioniranje)

Čevlji, pri katerih se pri podplatih ali nadplatih uporablja regenerirana koža, usnje ali guma, ali pa njih nadomestki, so racionirani.

Zametaste tkanine za nadplate (racioniranje)

Ker se zametasta tkanina more uporabljati tudi v druge svrhe, se ne sme smatrati kot vključena v tabelo B navedbe Vis. komisariata z dne 8. 11. 1941, Sl. list 512/90.

Zato morajo zasebni potrošniki, ki se hočejo z njo oskrbeti, uporabiti osebno oblačilno izkaznico, do čim morajo industriji in obrtniki, ki jo uporabljajo za izdelovanje racioniranih čevljev, izročiti v zameno za točke, ki jih odvzamejo kupcem, nabavnic, izdane od Trgovinsko industrijske zbornice, tisti pa, ki jo rabijo za izdelovanje neracioniranih čevljev, morajo oddati posebne vrste nakupnice, ki si jih priskrbijo po določilih okrožnice VIII. No. 4776/202 z dne 30. 11. 1941.

Žepne rutice (točke)

To blago spada med postavko »drugi robci« (3 točke).

Tipizirane tkanine (točke)

Tipizirane tkanine kategorije C, št. 1, D št. 1 in D št. 64 spadajo med »volnene in tipizirane volnene tkanine« po postavki 1 in 2/a v V. skupino (16 točk za vsak tekoči meter), medtem ko blago tipa C št. 15/a spada med postavko 1, 1/a v V. skupino (8 točk za vsak tekoči meter).

Tkanina krznenege tipa (točke)

Tkanine krznenege tipa se uvrščajo med »volnene ali tipizirane tkanine« in njih število točk se določa po teži.

Tarlatana — mehanično vezane tkanine (racioniranje)

Tarlatana za tehnično rabo ni racionirana, dočim so na stroj izvezene tkanine racionirane.

Nakupnice za klerike

Sme se dovoliti nakupnica poleg osebne oblačilne izkaznice, v kolikor se za to izkaže potreba pri novomašnikih, ki niso člani verske gospodarske zajednice.

Prešite odeje (točke)

Pripombe glede drugačnega števila točk, ki naj bi jih imele prešite odeje, se bodo mogle upoštevati ob priliki morebitnih popravkov tabele A.

Vmesna podlaga, Letni in zimski kazaki (točke)

Vmesne podlage za notranjo stran ovratnika pri srajci niso racionirane samo tedaj, če so kupljene pri konfekcionistih za gori omejeno rabo in ob uporabi postopka okrožnice VIII. No. 4776/202 z dne 30. 11. 1941.

Letni kazaki, izdelani iz normalnih tkanin za osebno perilo, spadajo v skupino I, postavke 10 (bluze s kratkimi rokavi).

Zimski kazaki pa se smatrajo in obravnavajo kot pletenine, če so izdelane iz pletenega blaga in kot jope (postavka 2 v skupini I), če so izdelane iz normalne tkanine, to je napravljene na statvah s čolnikom.

Tkanine iz bombaža in umetne svile (točke)

Tkanine iz bombaža iz umetne svile, ki služijo za pojačenje gumature, štejejo istotoliko točk kakor navadne tkanine, v razmerju s svojo težo.

Popelin, moleton (točke)

Popelin v teži do 95 g na tekoči meter in v širini 75/80 cm se smatra za tkanino za osebno perilo po postavki 4 skupine I, dočim se popelin, ki je teži ko 95 g, šteje pod postavko tkanine za dežne plašče ali gabardin, postavka 6 skupine I.

Popelin v širini 140 cm se vedno smatra kot tkanina za dežne plašče (postavka 6 skupina I), ker je zaradi svoje teže 280/290 g na tekoči meter neprimerna za napravo perila.

Moleton je vključiti med »tkanine za osebno perilo« po postavki 4 skupine V.

Tkanine za delovno obleko (točke)

Tkanine v širini 140 cm in teži 380 g za izdelovanje delovnih oblek in halj, se uvrščajo med »druge tkanine (letne vrste)« po postavki 2—2/d v skupini V tabele A.

Tkanina »Marinara« (točke)

Spada med »druge tkanine (letne vrste)« po postavki 2, skupine V tabele A.

Zavese za trgovine (oskrba z njimi)

Ni dovoljena nabava tkanin namesto zavese za trgovinske lokale. Zato se ne sme tožadnih prosenj za nakupnine upoštevati.

Lekarnarski laboratoriji (vrhnje ali delovne obleke in brisače)

Vrhnje ali delovne obleke lekarnarjev in njihovih nameščenecv morajo dotičniki nabaviti s svojo osebno oblačilno izkaznico, za nakup potrebnih brisač za čiščenje laboratorijev in lekarnarskih prostorov pa sme Trgovinsko-industrijska zbornica izdati nakupnice v omejenem številu.

Domači čevlji (racioniranje)

Smejo se prodajati neracionirani domači čevlji samo tedaj, če ne obsegajo kože, usnja, gume niti v regeneriranem stanju.

Bluze z dolgimi in bluze s kratkimi rokavi (racioniranje)

Omenjeno blago, izdelano iz tkanin za osebno perilo, je smatrati glede racioniranja za srajce, in sicer po postavki 9 oz. 10 skupine I tabele A.

Notranja stran ovratnikov in zapestnikov (točke)

Tkanine, ki se uporabljajo za notranjo stran ovratnikov in zapestnikov in za podlago pri srajcah, je treba šteti med »tkanine za osebno perilo« postavka 4 v V. skupini tabele A; izdelovalnice ovratnikov, ki se hočejo oskrbeti z navedenim racioniranim tekstilnim blagom, se morajo ravnati po z okrožnico VIII. No. 4776/202 z dne 30. 11. 1941 predpisanim postopku.

Ženski čevlji (točke)

Če so izdelani iz kožnih nadplavov, podplati pa so zgornji iz plitvine, spodaj pa iz gume ali italijanskega usnja, brez opetja in oprstja, se imajo uvrstiti pod postavko 2/b skupine 6 tabele A.

Nerazpletne tkanine

Blago, ki je izdelano iz nerazpletnih tkanin na žakardnih statvah, se ne uvršča med pletenine, temveč za perilo, izdelano iz nepletene blaga. Nerazpletne tkanine, izgotovljene na statvah drugačne vrste, se štejejo za pletenine.

Družinsko in hodno platno (racioniranje). Prtenina (točke)

Družinsko in hodno platno je glede racioniranja vključeno med tekstilno blago za hišno perilo po postavki 7 v V. skupini tabele A. Glede točk za prtenino je treba upoštevati določila okrožnice VIII. No. 30/12/1942 z dne 13. 1. 1942 in VIII. No. 30/102/1942 z dne 4. 3. 1942.

Tkanine za vmesno podlago (racioniranje)

Tkanine za vmesno podlago je treba glede racioniranja uvrščati med »tkanine za osebno perilo« po postavki 4 v V. skupini tabele A.

Tkanine širše ko 100 cm in teže od 200 g

Omenjene tkanine, ki se rabijo za izdelovanje moških bluz s kratkimi rokavi, se ne morejo smatrati za tkanine za osebno perilo, temveč se uvrščajo med »druge tkanine (letne vrste)« po postavki 2, 2/b v V. skupini tabele A (12 točk).

Ženske pidžame, izdelane iz čohanih tkanin

Ženske pidžame, izdelane iz čohanih tkanin, se imajo uvrstiti med postavko 15/a v II. skupini (40 točk).

Prtenine na meter (točke). Nogavice (točke)

Število točk prtenine v kosu mora ustrezati točkam ustrezne kon-

fekcije, točke na tekoči meter morajo biti torej sorazmerne točkam ustreznega izdelanega blaga. Vrednost omenjenega blaga v točkah, za maksimalno razsežnost, in sicer:

a) prti za 6 = 180×250 cm

b) prti za 12 = 250×200 cm

c) prtiči = 60×60 cm,

je določena na 25 oz. 36 ali 8 točk na tekoči meter.

Maksimalne mere, ki jih je Vis. komisariat (z okrožnicama VIII. No. 4776/102 z dne 22. 11. 1941 in VIII. No. 4776/172 z dne 17. 12. 1941) določil za čevlje novorojenčkov, otrok in dečkov, se smatrajo tudi za maksimalne mere nogavic. Torej: dolgost pri novorojenčkih do 13 cm, pri otrocih od 1 do dovršenih 4 let do 18¹/₂ cm (št. 28), dečkih od 5 do dovršenih 14 let do 26 cm (št. 39), deklicah od 5 do dovršenih 14 let do 23¹/₂ cm (št. 35).

Prtenina (točke)

Prtenina, katere maksimalne razsežnosti presegajo razsežnosti, ki so določene v okrožnici VIII. No. 30/12/1942 z dne 13. 1. 1942, se morajo prodajati na meter po določilih okrožnice VIII. No. 30/102 z dne 4. 3. 1942.

Žepno platno (racioniranje)

Blago, imenovano žepno platno, je racionirano in spada med postavko 3 v V. skupini tabele A, to je med podlago.

Drilih in muselin za srajce (oskrba)

Oskrbovanje z drilihom in muselinom, potrebnim za izdelovanje srajc se vrši po postopku, določenem v okrožnici VIII. No. 4776/202 z dne 30. 11. 1941.

Robci iz kitajskega krepa Rajon (racioniranje)

Imenovani robci v velikosti 30×30 cm z vtisnjenim razgledom Roda in besedilom »Ricordo di Rodi« se ne smejo prodajati neracionirano.

Oskrba s sukancem (čista teža)

Sukanec se mora prodajati na čisto težo, ker je veletrgovcem, ki sukanec prodajajo, dovoljeno 60% znižanje po inventarju naznanjene kosmate teže, da se s tem dobi čista teža inventariziranih količin.

Klasifikacija tkanin (racioniranje)

Ako se tkanine za grafično in knjigovodniško industrijo res prodajajo še surovo trde, se lahko smatra, da so namenjene za tehnično rabo in torej neracionirane.

Tkanine in konfekcija (točke)

Tipizirano mornarsko modro tekstilno blago, ki se uporablja za delovne halje, se ne šteje kakor blago za podlago, ampak se uvršča med »druge tkanine (letne vrste)« po postavki 2 v V. skupini tabele A, s številom točk, ki se določajo po tekočem metru uporabljenega blaga.

Tkanine z umetnimi vlakni na cirkularnih strojih za pletenje (točke)

Navedene tkanine se morajo smatrati za polizdelke in zato za neracionirane, racionirani pa so po točkah izdelki iz omenjenih vlaken.

Tkanine za delovno obleko (točke)

Uvrstitev za tkanino za delovne hlače, široko nad 100 cm in težko nad 200 g, se glasi »druge tkanine (letne vrste)« in točke se ravnajo po postavki 2—2/b tabele A (12 točk na tekoči meter).

Tkanine za hišno perilo. »Jajčja koža«

Tkanine tipa D—20 »jajčja koža« za izdelovanje zavese spada med »tkanine za hišno perilo« po postavki 7 v V. skupini tabele A.

Bluze s kratkimi rokavi — tkanine iz driliha. Hodno platno. Nesklad med izdelano srajco in njenim blagom

Bluze s kratkimi rokavi, imenovane kazak, se smatrajo za »druge jope (letne vrste)« po postavki 2/b v skupini I, tabele A.

Tkanina »Drilih«, ki se uporablja za notranjo podlago pri konfekciji srajc, se uvršča med »tkanine za osebno perilo« po postavki 4 v V. skupini tabele A (3 točke na tekoči meter).

Hodnemu platnu ali lahkeemu srebrnemu brokatu se pripisujejo tri oz. pet oz. štiri točke. V prejemni in oddajni knjigi ga je treba zaradi razlike v točkah ločiti.

Zaradi nesklada v točkah med narejeno srajco in za nje napravo potrebnim blagom in podlago se priporoča prodaja tkanine na meter namesto izdelanega blaga.

Gospodarske vesti

Turčija je sklenila z Italijo kompenzacijsko pogodbo, po kateri bo dobavila Italiji bombažne odpadke za železne izdelke. Podobno pogodbo je sklenila tudi z Madžarsko in od te bo dobivala za bombažne odpadke tekstilne izdelke.

V Zagrebu zaseda mednarodna konferenca železniških uprav nasledstvenih držav bivše Jugoslavije zaradi razdelitve železniškega parka bivše Jugoslavije. Na konferenci so zastopniki Italije, Nemčije, Madžarske, Bolgarske, Srbije in Hrvaške.

Državna trošarina na pivo je bila na Hrvaškem zvišana na 100 kun za hl. Finančni minister je dobil pooblastilo, da sme dovoliti proizvodnjo piva z manj kakor 8 stopinj alkohola.

Nova cena za mleko s 3,5% maščobe je določena v Zagrebu na 8 kun, v razdalji 5 km od Zagreba pa na 7,50 kune.

Odpadke bodo začeli zbirati na Hrvaškem, in sicer najprej star papir, cunje, staro železo in druge kovinske odpadke.

Zagrebska pivovarna in tvornica slada je dosegla lani 5,4 milijona kun čistega dobička, predlani pa samo 0,4 milijona. Glavna družba znaša 90 milijonov kun.

Uprava mostarskega premogovnika je sklenila, da odpre kop Netveta, s tem se bo zvišala proizvodnja premogovnika za 200 ton dnevno.

Proizvodnjo v Zenici nameravajo povečati in so zato uvedli razlastitveno postopanje glede nekaterih zemljišč.

Srbski investicijski načrt predvideva 2,2 milijarde din raznih izdatkov. Od teh je namenjeno za cestna in mostovna dela 1 milijarda, za melioracije 350 milijonov, za kanalizacijo 50, za javne zgradbe 270, za vzdrževanje in obnovo železnice 300, za regulacijo rek in pristanišč 100, za ureditev hudournikov 30, ostalih 100 milijonov din pa bo služilo kot rezervni kredit.

Za Beograd je zagotovljena zadostna količina moke, kakor je izjavil generalni pooblaščenec za gospodarstvo v Srbiji.

Romunsko gospodarsko ministrstvo pripravlja reorganizacijo romunskih trgovine, da bi se ta nacionalizirala. V romunskih trgovinskih registrih je sedaj vpisanih 146.000 trgovskih tvrdk, od katerih je 66.000 romunskih, 40.000 židovskih in 40.000 inozemskih.

Zlata proizvodnja v Romuniji se je v letu 1941, zvišala od 2096,49 na 2664,81 kg zlata.

Moderno klavnicno zgradi Madžarska v Novem Sadu. Nova klavnica bo centrala za izvoz mesa v Italijo. Klavnica bo veljala 1,2 milijona pengö.

Popravek glede navedbe o vinskih cenah

Člen 5. navedbe z dne 6. maja 1942-XX št. 83 o cenah vin, objavljen v Službenem listu z dne 9. maja 1942-XX, kosu 37., se popravlja takole:

Koncesioniranim gostinskim obratom je dovoljeno zvišati v členu 1., skupinah A, B, C označene cene, po odbitku državne in občinske trošarine v znesku Lir 2,32 za mesto Ljubljano in po odbitku državne v znesku L. 0,76 za druge kraje, za naslednje odstotke:

gostinski obrati posebne kategorije 120%, gostinski obrati kategorije I. 90%, gostinski obrati kategorije II. 80%, gostinski obrati kategorije III. 60%, gostinski obrati kategorije IV. 50%.

Ze v 24 urah

barva, plesirain kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

BIRMANSKA DARILA

URE IN OPTIČNI PREDMETI PO NIZKIH CENAH PRI

J. VILHAR - URAR - LJUBLJANA

SV. PETRA CESTA ŠTEV. 36